

Text k dvacátému pátému setkání

Velikonoční triduum

(zpracováno podle přednášky Votěcha Kodeta – Úvod do Velikonočního tridua)

Stojíme těsně před vrcholem doby postní a před slavením Velikonoc. Jejich slavení se pro nás může stát každoročním vrcholem našeho života s Pánem Ježíšem, který může zcela a trvale proměnit náš život. Velikonoce jsou úplně jiným svátkem než ostatní svátky v roce. Celá čtyřicetidenní svatopostní příprava směřuje ke Svatému týdnu. Pán Ježíš se připravoval na své Velikonoce celý život, my se připravujeme každoročně alespoň – optikou tohoto srovnání – krátkým postním obdobím.

Pán Ježíš po nás chce, abychom následující Svatý týden prožili v jeho blízkosti, abychom mu dělali společnost – při poslední večeři, v Getsemanské zahradě, během zatčení, odsouzení, cestou na kalvárii i během ukřižování. A pak, abychom byli svědky jeho Zmrtvýchvstání. Velikonoce se neodehrávají pouze v kostele, odehrávají se především v našich srdcích. proměňují nás a spojují s Kristem.

Už na Květnou neděli se slučují dva, na první pohled neslučitelné, postoje Ježíšovy radosti, a zároveň obav z utrpení. Vstupuje do Jeruzaléma, aby přijal trnovou korunu, aby byl zahanben a jeho království zesměšněno: „*Pán, Hospodin, mi dal dovedný jazyk, abych uměl znaveného poučovat utěšujícím slovem. Každé ráno mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníka. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, proto nejsem potupen. Proto dávám své tváři ztvrdnout v křemen a vím, že nebudu zahanben.*“ (Iz 50, 4-7) Ježíš vstupuje do Jeruzaléma, aby zemřel na kříži - a on to ví. Tohle je dobré si uvědomit, když máváme palmovými ratolestmi – Ježíš vjíždí jako Pán a Král, za provolávání davu a ví, že tentýž dav bude za pár dní volat: „Ukřižuj!“

Ježíš přišel, aby nás zachránil cestou, která je spojena s jeho utrpením a vydáním se až do krajnosti. Musíme přijmout – a často se toho bojíme – že náš Bůh je Bůh trpící. Sami se bojíme utrpení i utrpení svých blízkých, nikdo si utrpení dobrovolně nevybere. Ale bereme na ramena kříž, abychom následovali Ježíše na jeho cestě, přijímáme kříž z jeho rukou a spoléháme na Něj, že On nám náš kříž pomůže nést. V našich životech není jenom utrpení, také radost, láska, vztahy, ale i utrpení a my s ním musíme počítat. Pán Ježíš nám garantuje, že když půjdeme cestou na kterou nás On zve, že nám dá milost, abychom touto cestou došli k novému životu.

Na slavení Velikonočního tridua se musíme připravit a pak si opravdu udělat čas ho prožít. Tohle je důležité, měli bychom chtít prožít celé triduum, optimálně celý Svatý týden, ne jen ty časově omezené liturgické obřady, které se odehrávají za účasti farnosti v kostele. Tohle je výzva pro nás pro všechny, dát Pánu Ježíši sami sebe, náš čas a naši přítomnost, říct mu tím, že je pro nás opravdu důležitý – důležitější než co jiného.

Zelený čtvrtek je dnem, kdy Pán ustanovil svátost kněžství. Měli bychom děkovat za kněze a modlit se za ně. Kněžství je dar pro nás všechny, bez kněze nemůžeme mít svátost smíření a eucharistii, bez kněze nemůžeme prožívat liturgická tajemství v plnosti. Na Zelený čtvrtek večer se koná slavnostní mše na připomínku ustanovení eucharistie. V tuto chvíli už bychom měli být smířeni s Bohem i lidmi, abychom s čistým svědomím mohli přistoupit ke svatému přijímání. Kdy jindy než na Zelený čtvrtek, kdy byla eucharistie ustanovena?

Na Zelený čtvrtek se nám Pán dává až do krajnosti: „*Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci. A protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti.*“ (Jan 13,1) Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, šel vstříc Velikonocům vědomě, dobrovolně a z lásky. Je nám vzorem, abychom přijímali to co nám Bůh připravil, i když to někdy bývá náročné. Zve, abychom byli Jeho – „miloval svoje až do krajnosti“ – aby se nám mohl dát.

Zelený čtvrtek v sobě spojuje několik tajemství – ustanovení eucharistie, ustanovení kněžství, přikázání lásky. V Písmu máme dvě různé varianty událostí Zeleného čtvrtka. Synoptikové popisují ustanovení eucharistie: „*Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte, toto jest mé tělo“.* Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „*Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů.*“ (Mt 26,26-28) Poprvé nasýtil své učedníky sám sebou a od té doby sytí nás, kteří se považujeme za jeho učedníky, den co den, sám sebou v eucharistii. Tak nám dává sám sebe, aby žil v nás a proměnil naše nitro, naši duši, naše srdce, aby nás očistil a uschoпил žít naše životy ke slávě Boží. Ježíš chce abychom mu na jeho lásku odpověděli, abychom se stejně jako on se vydává nám, my vydali jemu. Aby darování bylo vzájemné. Tato smlouva – svatební smlouva - o darování se sobě navzájem byla uzavřena na Zelený čtvrtek Pánem Ježíšem, a on teď čeká, abychom mu i my řekli své ano, abychom mu odpověděli tím, že se my darujeme jemu.

Evangelista Jan zaznamenává poslední večeři jinak: „*Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci. A protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti. Bylo to při večeři. Dábel už vnukl Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu, myšlenku, aby ho zradil. Ježíš věděl, že mu dal Otec všechno do rukou a že vyšel od Boha a vrací se k Bohu. Proto vstal od večeře, odložil svrchní šaty a uvázal si kolem pasu lněnou zástěru. Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat jim je zástěrou, kterou měl uvázanou kolem pasu. Tak přišel k Šimonu Petrovi. Ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já dělám, tomu ty nyní ještě nemůžeš rozumět; pochopíš to však později.“ Petr mu řekl: „Nohy mi umývat nebudeš! Nikdy!“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“ Šimon Petr mu řekl: „Pane, tak mi umyj nejen nohy, ale i ruce a hlavu!“ Ježíš mu odpověděl: „Kdo se vykoupal, potřebuje si umýt jen nohy, a je čistý celý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“ Věděl totiž, kdo ho zradí; proto řekl: „Ne všichni jste čistí.“ Když jim tedy umyl nohy, zase si vzal na sebe své šaty, zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Místrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy.“ (Jan 13,1-15)*

Učedníci vůbec nerozuměli tomu co se děje, na Petrově reakci je to velmi dobře vidět. Ježíš se v jejich očích pokořil, tím, že konal práci otroka, ale Bůh se pokořil už od Vtělení a přijetí lidského těla, a pokořuje se denně, sklání se k nám, k našim nohám, prosí nás, abychom mu dovolili, aby nám posloužil, aby z nás mohl sejmut hříchy. Náš Pán, náš Bůh, a prosí nás - své stvoření - abychom mu dovolili nás zachránit. Zelený čtvrtek je dobré zakončit bděním v Getsemanské zahradě, kde děláme Pánu Ježíši společnost během jeho úzkosti před odsouzením a umučením.

Velký pátek je den pokání a postu, protože ženich nám byl vzat. Tento den si připomínáme, že Pán Ježíš za nás zemřel na kříži. V liturgii Velkého pátku vstupujeme do atmosféry reálné oběti Pána Ježíše na Kalvárii. Uctíváme kříž, nejde o kult utrpení, ale o úctu ke Kristu, který na sebe vzal utrpení. Teď není důležité co děláme my, ale co dělá On, a že jsme s Ním, že jsme mu vděční, že ho milujeme a uctíváme. Přes tyto postoje může Ježíš proměňovat naše srdce. Vylévá na nás svou

krev, na odpuštění hříchů – láme se moc Zla. Pokleknutím pod křížem vyznáváme: „Ježíš je můj Pán.“

Následuje Bílá sobota – neliturgický den – neslaví se mše svatá. Ježíš leží v hrobě a svět mlčí. Můžeme se jít modlit k Ježíšovu hrobu a rozjímat nad tajemstvím Ježíšova sestoupení až na dno lidské existence, do největší lidské bídy, prázdnoty, opuštěnosti, strachu, aby každého vytáhl ven. Bílá sobota je tichá, celá země čeká a mlčí, až Ježíš rozrazí brány smrti a vystoupí. Můžeme rozjímat o tom, jaké by to bylo, kdybychom Pána neznali, jaké by to bylo, kdyby nebylo odpuštění hříchů, kdyby Pán Ježíš vůbec nepřišel, kdyby nebyla naděje na věčnost, jak prázdný by byl život.

Večer se už chystáme na liturgické slavení Vigilie Zmrtvýchvstání, vrchol posvátného tridua. Moment, na který jsme se připravovali celou dobu postní. Během liturgie si připomínáme historii spásy jednotlivými starozákonními čteními. Je dobré se na tato čtení připravit, předem si je přečíst, abychom do slavení snadněji vstoupili, a aby přímo k nám tyto texty mohly hovořit, dotýkat se našich duší a našich srdcí. Pokud se nám čtení zdají dlouhá, můžeme si připomínat, jak lidstvo celé věky čekalo na příchod Mesiáše.

Následuje nejdůležitější část vigilie a to obnova křestního slibu – toto je ten moment, ke kterému celé postní období směřujeme. Připravujeme se, abychom se postavili proti Zlu a na stranu Boží, abychom uznali, že my sami se nespasíme, že si hříchy sami neodpustíme, že si věčný život nedáme, a nedáme si ani smysl našeho pozemského života....to všechno je dar Boží, který dostáváme vše, co pro nás Ježíš vykonal. V tu chvíli znovu prožíváme naroubování na vinný kmen, kterým je Pán Ježíš. *„Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla ovoce ještě více. Vy jste už čistí tím slovem, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já (zůstanu) ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest; uschne, seberou ji, hodí do ohně – a hoří. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Tím bude oslaven můj Otec, že ponese mnoho ovoce a osvědčíte se jako moji učedníci.“* (Jan 15,1-8)

Vyznáváme před celým světem, před anděli, před Církví bojující, před Církví trpící, před nebem i před očištěm, kdo je pro nás Ježíš, na čí straně stojíme, komu chceme patřit a s jakou vděčností přijímáme vše, co pro nás Bůh vykonal. Pokud jsme se připravovali, pokud to myslíme vážně a pokud se Pánu Ježíši skutečně otevřeme, on vstoupí do našich srdcí a zapálí je svou láskou, temnoty ustupují a směřování našeho života se láme. Nakonec slavíme eucharistii a přijetím eucharistie pečujeme novou smlouvu – svatební smlouvu s Pánem Ježíšem.

„Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul!“ (Lk 12,49)

OTÁZKY K TEXTU:

Co mám naplánováno na Svatý týden?

Jak bych ho chtěl(a) prožít? Jaké jsou mé priority?

Kolik svého času jsem daroval(a) Pánu Ježíši?

Co od letošních Velikonoc očekávám? A co jsem pro to ochotný(á) udělat?